

A dolgozat kiértékelései és a kérdésekre adott válaszok

Bodó Sára témavezető a doktorjelölt személyi adatait ismertette. Személyes hangvételű összefoglalójában azt emelte ki, hogy Somfalvi Editet szívemberként ismerte meg: édesanyja szívbetegsége miatt szívkórházban jött világra, szívvel-lélekkel készült a lelkipásztori munkára, és tanulmányai folytatásaképpen szívesen foglalkozott doktori kutatásának témájával is.

Fekete Károly opponens szerint a tézis a mindenekelőtt doktorjelölt gyermekek iránti tiszteletéről tanúskodik. Értékelte a dolgozat olvasmányos jellegét, ugyanakkor az idegen nyelvű terminusok magyar nyelvre való átültetésének szükségességét is hangsúlyozta. Tartalmi szempontból azt javasolta, hogy a dolgozat által keresett bibliai történetmondás „szorongásfeloldó” hatása helyett célszerűbb volna az „egyensúly” megteremtésére összpontosítani, mert teológiai szempontból inkább ez áll összhangban a református lelkiséggel. A keresztyén ember élete a bűnös mivolt és a megváltás ténye közötti határon zajlik, és itt kell megtalálni azt az egyensúlyt, amely fontosabb a megoldásnál.

Hézszer Gábor annak jelentőségét emelte ki, hogy olyan témával foglalkozik, amely magyar nyelvterületen elhanyagoltnak mondható. Az egyház jövője a gyermekekkel való foglalkozás függvénye, és a dolgozat ehhez nyújt alapvető elméleti tájékoztatást és gyakorlati útmutatást. A dolgozat egyik erénye az, hogy a gyermekhez nem a bűn kérdése felől közelít, hanem a kapcsolatra éhező ember szemszögéből. Miután azt hangsúlyozta, hogy hihetetlen felelősség történetet mondani a gyermeknek, a következő kérdéseket tette fel a doktorandusznak: Milyen kompetenciával kell rendelkeznie a történetmondó személynek ahhoz, hogy a történet ténylegesen feloldja a gyermekek szorongását? Van-e különbség férfi és női mesélő között? Foglalkozott-e a doktorjelölt azzal a kérdéssel, hogy a mai erdélyi társadalom gyermekei számára mi a szorongás legfőbb oka?

Csoma Judit Margit kérdése Hézszer Gábor kérdéséhez kapcsolódott: Vajon a történetek gyógyító hatásának elérésében a történet vagy a mesélő személyisége a fontos? Véleménye szerint a személyiség meghatározza az alapszorongásokat, tehát az a személyiséggel is összefügg bizonyos mértékig. Mennyiben lehet a történetről mint minden esetben hatékony eszközzel beszélni?

Fazakas Sándor annak a véleménynek adott hangot, hogy a szorongás és a szégyen mechanizmusai közel állnak egymáshoz, és az iránt érdeklődött, hogy a szégyen jelensége miért nem jelenik meg a dolgozatban?

A kérdésekre válaszolva, Somfalvi Edit felmutatta, hogy az „egyensúly” megtalálásának a gondolata megjelenik a dolgozatban. Valójában nem gondolt arra, hogy a történetmondás hatékonyságát illetően túl is lehet lőni a célon. Elviekben egyetértett azzal a kritikával, hogy szükséges az egyensúly megtalálása.

A szorongást kiváltó tényezőket illetően nem végzett alapos kutatást. De enélkül is elmondható, hogy a romániai gyermekek többsége amiatt szorong, hogy az egyik vagy mindkét szülő külföldön tartózkodik munkavállalás céljából, és az így okozott lelki traumák nagyon komoly kihívás elé állítják mind a peda-

gógusokat, mind a lelkipásztorokat. A lelkipásztorok pedig hályogkovácsként végzik a munkát ezen a területen, s ezért komolyabb szakmai felkészítésre volna szükségük a lelkésztovábbképzés keretében.

A történetmondó személyisége mindenképpen meghatározó tényező a történetmondásban. A történet önmagában is hat, az elbeszélő személyiség pedig fokozó vagy gátló tényező. A legjobb az, ha úgy készül, hogy a történetet előbb önmagára alkalmazza, és magában rendezi el a történet által előhívott kérdéseket. Ilyen például a személyes istenkép is.

A doktorjelölt azért nem térhetett ki a szorongás és a szégyen mechanizmusai közötti kapcsolat kérdésére, mivel bele kellett illeszkednie a korlátozott tartalmi keretekbe.

A vitához kapcsolódva, Bodó Sára a félelem és a szorongás közötti alapvető különbséget emelte ki: a félelem a tudatba emelt dolog, és ebben az esetben már megvan az, ami ellen küzdeni is lehet. A szorongás ezzel szemben a tudattalanban történik. Sok kérdésre azért nem tudunk igazi választ adni, mert a szorongást kiváltó tényezők a tudattalanban vannak.

A bizottság döntése értelmében Somfalvi Edit (*Summa Cum Laude*) minősítéssel szerzett doktori fokozatot. A doktoravatásra és az oklevél átadására 2015. november 17-én került sor a tudomány ünnepén szervezett ünnepi ülés keretében, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem dísztermében.

Balogh Csaba

Somfalvi Edit doktorrá avatása

Előtte balról dr. Kustár Zoltán, dr. Bölcskei Gusztáv, dr. Fazakas Sándor, a DRHE doktori iskolájának vezetője és dr. Bodó Sára témavezető